

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Веска Кирилова Димитрова, катедра „Романистика”,

ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

в област на висше образование 2. Хуманитарни науки

професионално направление 2.1. Филология

докторска програма Романски езици (Съвременен испански език)

Автор: Таня Станиславова Найденова

Тема: „Образът на жената в българската и испанската паремиология”

Научен ръководител: проф. дфн Иван Вълчев Кънчев, ПУ „Паисий Хилендарски“

Със заповед № Р33-1578 от 25.04.2017 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски” (ПУ) съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Образът на жената в българската и испанската паремиология” за придобиване на образователната и научна степен ‘доктор’ в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология, докторска програма Романски езици (Съвременен испански език). Автор на дисертационния труд е Таня Станиславова Найденова – докторантка в редовна форма на обучение към Катедра по романистика и германистика с научен ръководител проф. дфн Иван Вълчев Кънчев, ПУ „Паисий Хилендарски“.

Представеният от Таня Станиславова Найденова комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Чл.36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ.

Таня Найденова завършва висшето си образование в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ с придобита квалификация *Учител по български език и литература и по испански език и литература* - бакалаварска степен (2006-2010), през 2011 придобива степен *Магистър по испанска филология, приложна лингвистика*. Работила е като офис асистент/технически секретар (2010-20012) към „Олтех” ООД и като преподавател по испански и английски език в Езиков център „Бритиш Академик Сентър” (2012). В края на 2012 Таня Найденова започва работа като преподавател по испански и английски език в Езиков център „Лингуа Мунди”, като същевременно води занятия по практически испански език в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски”. От 2016 до момента тя съчетава преподавателската си работа в Езиков център „Лингуа Мунди” с тази на организатор работа с клиенти в „Пентагон Интерактив“ ЕООД. През 2013 Таня Станиславова Найденова е зачислена като

редовен докторант в докторска програма Романски езици (Съвременен испански език) към Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“.

Предложеният дисертационен труд на Таня Найденова е посветен на образа на жената в българската и испанската паремиология. Той има качествата на задълбочено в теоретико-приложен аспект изследване, което се вписва, от една страна, в рамките на съпоставителната паремиология, а от друга, в рамките на добилата популярност джендър лингвистика. В този смисъл дисертационният труд е актуален, а основна цел на дисертационния труд е да изследва паремиите в българския и испанския език, като представи стереотипизирани образи на жената в двете общности въз основа на културната, антропологичната и емпиричната информация, съдържаща се в паремиите.

Структурата на дисертацията е логично изградена, подчинена на поставените цели и задачи. Настоящият труд е в обем от 265 стр. и съдържа увод, пет глави, заключение. Изполваната библиография е от 5 страници, включваща 36 заглавия на български, руски, испански, френски и английски език, 20 речника и сборника и 4 интернет източника.

За постигне на целите и решаване на поставените задачи докторантката Таня Найденова си служи с методите на съпоставителната лингвокултурология, етнолингвистика, антрополингвистика, което ѝ позволява да направи достоверни и точни изводи.

В уводната част авторката изяснява предмета на изследване, поставените цели и произтичащите от тях задачи. Обоснован е изборът на темата и необходимостта от провежданото изследване. За решаване на поставените задачи докторантката Таня Найденова анализира голям по обем и надежден материал от различни научни източници – 582 български и 713 испански пословици и поговорки.

Първа глава - *Теоретична постановка на дисертационния труд*, прави преглед на изследванията в областта на фразеологията и паремиологията и представя методиката, използвана при ексцерпирането на паремиите, както и тази при провеждане на съпоставителното изследване. Намирам за удачно формулирането на заглавието на първа глава – *Теоретична постановка на дисертационния труд*, което оправдава включването именно тук на точка 1.3 *Цели, подход и методи за провеждане на научното изследване* (с. 20) и 1.4. *Бележки за мотивировката на настоящия труд, изграждането на корпуса и подбора на използваните паремии* (с. 21).

Втора глава е посветена на образа на младата жена, представен в нейното многообразие (образите на момичето, момата, булката, невестата, снахата, дъщерята и сестрата), като напълно логично е обоснована липсата на обособена категория от паремии, свързани с образа на „момичето“ в смисъл „малко дете“. Образът на младата жена, присъстващ в различни паремии в двата езика, е представен и анализиран изчерпателно в няколко основни аспекта: 1)

младата жена преди встъпване в брак (качества и добродетели; недостатъци и пороци; младата жена пред прага на семейния живот; съвети за избор на съпруга); 2) образът на младата жена като булка, невеста, снаха, 3) образът на младата жена като дъщеря и 4) образът на младата жена като сестра. Резултатите от извършения от докторантката анализ сочат традиционно отрицателната нагласа на българското и испанското общество към образа на младото момиче – то е представено с малко положителни качества. Образът на дъщерята и сестрата е предимно позитивен и в българските, и в испанските паремии.

Трета глава на дисертацията се спира на образа на зрялата жена, разкрит чрез семантичен анализ на паремиите, представящи я като съпруга, домакиня и майка. Различните ѝ превъплъщения се разкриват чрез отношенията ѝ с нейния съпруг (положителни качества и недостатъци), чрез отношенията ѝ с нейните деца, чрез семейните и домакинските ѝ задължения.

Четвърта глава анализира образа на възрастната жена. Резултатите от изследването на екскерпираните български и испански паремии логично насочват Таня Найденова към важни изводи, сред които този, че образът на възрастната жена се свързва с образа на бабата, а обществената нагласа към нея е негативна. Тя не се отъждествява с мъдрата и достойна за уважение жена, а с образа на тази, която е „доусъвършенствала“ много от отрицателните черти на своя характер като досадност, мудност, лакомия, капризност, суетност и хитрост. Докторантката установява, че в испанските паремии, за разлика от българските, образът на възрастната жена не е напълно негативен и в него присъства положителното качество грижовност. Място в работата на Таня Найденова намира също и образът на възрастния мъж (дядото), отразен в паремиите на двата езика, като неговото присъствие не е самоцелно, а служи за основа при съпоставянето му с този на бабата. Изводът, до който достига докторантката е, че обществената нагласа на българското общество към образа на възрастния мъж (дядо) е също така отрицателна, както към този на възрастната жена (баба). Испанското общество, за разлика от българското, изпитва чувство на уважение и благодарност към възрастния мъж.

Пета глава - *Други женски образи* – разглежда образите на жени, които не са обособени в група по възрастов показател – това са тези на мащехата, лелята, кумата, свекървата и тъщата, вдовицата, попадията и монахинята. Докторантката Таня Найденова мотивира интереса към изследването на техните образи с важната роля, която играят те във взаимоотношенията си с останалите членове на социума. Основният и логичен извод, до който стига докторантката, след анализа на българските и испанските паремии, включващи разглежданите образи, е негативната обществена нагласа към тях.

Резултатите от анализа на българските и испанските паремии, представящи образа на жената, насочва докторантката към квинтесенцията от съпоставителното изследване: при стереотипизирането на образа на жената в двете общности се срещат много повече прилики (с преобладаващо негативна оценка), отколкото разлики, а общата негативна обществена наг-

ласа се обуславя от традиционно второстепенната роля, която тя е играела в обществения живот. Богатият материал, анализите и идеите, изложени в настоящия труд, биха могли да бъдат използвани като дидактичен материал в по-високите нива на чуждоезиковото обучение по испански език.

Докторантката е приложила 5 публикации, представени на пет 5 международни конференции: Международна конференция на младите учени (2013), Паисиеви четения (2013), Паисиеви четения (2014), Международна конференция на младите учени (2015), Паисиеви четения (2015). Те са свързани с темата на дисертационния труд.

Представеният автореферат е с обем 29 страници и отразява точно съдържанието на дисертацията.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд на Таня Станиславова Найденова „Образът на жената в българската и испанската паремиология“ *съдържа научно-приложни резултати* и отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания на Филологически факултети, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че докторантката Таня Станиславова Найденова притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност *Съвременен испански език*, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята *положителна оценка* за проведеното изследване и *предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’* на Таня Станиславова Найденова в област на висше образование: 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология, докторска програма Романски езици (Съвременен испански език).

11.05. 2017 г.

Изготвил становището:.....
доц. д-р Веска Кирилова